

Jan Charytański

"Was heist „Erlösung”? : Theorie und 15 Katechesen", Albert Höfer, Salzburg 1970 : [recenzja]

Collectanea Theologica 42/1, 220

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Albert HÖFER, *Was heist „Erlösung?” Theorie und 15 Katechesen*, Salzburg 1970, Otto Müller Verlag, s. 147.

Dostrzeżenie w Objawieniu wezwania Bożego, skierowanego do człowieka w jego konkretnej sytuacji życiowej, zwróciło uwagę na niewystarczalność w przepowiadaniu, a zwłaszcza w katechezie, informacji religijnej, czy nawet „przepowiadania”. Koniecznym staje się wprowadzenie doświadczeń, problemów ludzkich i ich interpretacja w świetle Objawienia.

Albert Höfer, profesor katechetyki, autor licznych publikacji naukowych i podręczników dla dziecka, jeden z czołowych reformatorów katechezy austriackiej w ostatnich latach, pragnie przerzucić „pomost” między doświadczeniem ludzkim a najistotniejszym pojęciem chrześcijaństwa — zbawieniem.

W części teoretycznej swej pracy krytykuje obraz zbawienia, jaki posiada większość wiernych i jaki często podaje popularne kaznodziejstwo i katecheza, obraz tak zubożony, że aż wykrzywiający prawdę Bożą. W oparciu o dane Starego i zwłaszcza Nowego Testamentu, a przede wszystkim ewangelii św. Jana i u św. Pawła, ukazuje całe bogactwo tej rzeczywistości. Na pierwszy plan wysuwa zagadnienie wspólnoty z Bogiem jako podstawowe i warunkujące wszystkie inne. To sięgnięcie do źródeł pozwala autorowi dostrzec również płaszczyznę horyzontalną zbawienia nadprzyrodzonego, a jednocześnie odszukać doświadczenia ludzkie, które niejako warunkują zrozumienie i przyjęcie zbawienia w ujęciu chrześcijańskim.

Odpowiedniego wyrazu doświadczenia ludzkiego szuka autor w wielkiej literaturze światowej. *Satre'a Zamknięte drzwi* oraz *Plus ultra* Getrudy von Le Fort stanowią materiał zasadniczy, prowadzący do przybliżenia chrześcijańskiej wspólnoty Kościoła, sakramentów małżeństwa i Eucharystii. Przeciwwstawienie idei utworów B. Brechta i G. Greena wyzyskuje dla ukazania istoty nawrócenia chrześcijańskiego. Biblijny obraz Boga zostaje przygotowany w przeciwwstawieniu *Procesu Fr. Kafki* i *Sądu morza G. von Le Fort*. Aż pięć wreszcie utworów stanowi przygotowanie do przyjęcia chrześcijańskiej miłości „mocniejszej niż śmierć”.

Analiza utworów literackich przeprowadzona jest troskliwie i docelowo, bez łatwego przechodzenia do ujęć chrześcijańskich. Uderza natomiast dysharmonia między uwagą poświęconą wspomnianym powyżej utworom a wyjaśnieniem wątków ewangelicznych. Na przykład w czwartej grupie tematycznej na analizę pięciu utworów autor poświęca 36 stron. Oświetlenie ewangeliczne tych wszystkich problemów obejmuje jedną stronę. Można postawić pytanie, czy nowoodkryte elementy, istotne i konieczne, nie zdradzają absolutyzmu podobnego do ujęć teologii scholastycznej. Tu również potrzebna rozważa.

Mimo powyższych zastrzeżeń książkę można zalecić wykładowcom katechetyki, również duszpasterzom młodzieżowym, przede wszystkim akademickim.

Ks. Jan Charytański SJ, Warszawa

Handbuch der Pastoraltheologie, wyd. Franz Xaver Arnold, Ferdinand Klostermann, Karl Rahner, Viktor Schurr, Leonhard M. Weber, t. III 1968, t. IV, 1969, Freiburg—Basel—Wien, Herder, s. 677 + 759.

Kilkuletnia praca wielu autorów została ukończona. Wraz z wydaniem czwartego tomu oddano współczesnemu Kościołowi najobszerniejsze i najbardziej wyczerpujące opracowanie teologii duszpasterskiej. Co prawda, zapowiedziany jest jeszcze tom piąty, ale nie poszerzy on już zaplanowanego przez redaktorów zakresu treści. Będzie jedynie słownikiem pojęć, opracowanych w omawianym podręczniku.

Nie wszyscy współpracownicy dożyli ukazania się drukiem ostatniego tomu opracowania. Odeszli wcześniej Th. Filthaut i Fr. X. Arnold. Temu